

AZ ISZLÁM ÁLLAM

Tálas Péter

NKE NIT SVKK

talas.peter@uni-nke.hu

Az iszlám állam

- **2003-2011 – iraki háború**
 - **Ellenállás 2003-tól** – különböző csoportok/milíciák
 - Paul Bremer „Baásztalanítás” programja
 - Szunnita és síita fegyveres szervezetek
 - **Belpolitikai helyzet – káosz és polgárháború**
 - Az új iraki alkotmány
 - Multi-etnikus állam
 - 3 tartomány vétózhat (kurdok, de a szunniták is!)
 - Az új iraki kormány(ok) – síita, kurd vs szunnita
 - **Politikai kiegyezés a szunnitákkal** – 2006.
 - Az Iraki al-Káida – 2004-2006
 - „the surge” és a „szahva” számol le vele
 - **2011. az USA kivonja csapatait**

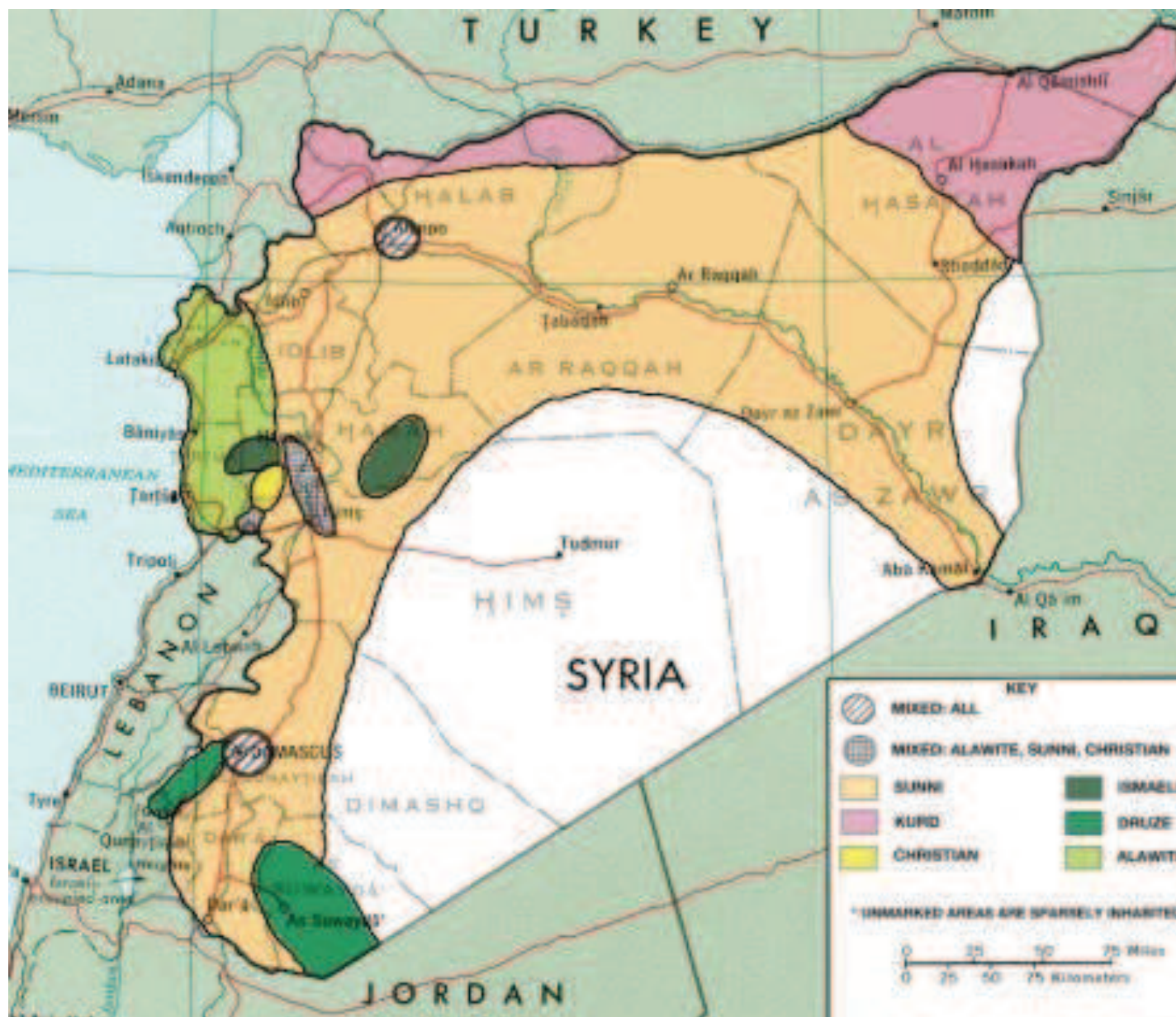
Az iszlám állam

- **Szervezet-történetileg**
 - **2004-2006 – Iraki al-Káida** – Al-Qaeda in Iraq (AQI) – Abu Muszaab al-Zarkávi (2006 júniusig), Abu Ajjúb al-Maszri (2006 június-október)
 - **2006-2013 – Iraki Iszlám Állam** – Islamic State of Iraq (ISI) – Abu Bakr al-Baghdádi (Emír 2010-től)
 - **2013-2014 – Iraki és Levantei Iszlám Állam/Iraki és Szíriai Iszlám Állam** – Islamic State of Iraq and the Levant (ISIL)/Islamic State Iraq and Syria (ISIS) – Abu Bakr al-Baghdádi
 - **2014-től – Iszlám Állam/Kalifátus** – Islamic State (IS)/Caliphate – Abu Bakr al-Baghdádi (Kalifa – 2014 júniustól)

Az iszlám állam

- **A szíriai polgárháború – 2011 óta**
- **Az Aszad-rezsim nem bukott meg**
 - **Kisebbségek + szunnita kereskedővárosok támogatják**
 - **A szíriai felkelők megosztottak, egymás ellen is harcolnak**
 - **Egyik fél sem elég erős, hogy a másikat legyőzze**
 - **A felkelők között a radikális csoportok a meghatározók**
 - **2012-től Dzsabhat an-Nuszra, ISIL/ISIS**
- **A Nyugat „elhamarkodott” koalíciója**
 - **A felkelők esetében is dilemma: szövetségesek vagy ellenségek?**
 - **A végkimenetel: állandósuló polgárháború**
 - **A vegyifegyverek felszámolásának története**
- **A radikálisok „politikája”: Irakból Szíriába és vissza... - csiki-csuki**
 - **A szíriai és az iraki helyzet csak együtt oldható meg**

Szíria etnikai összetétele

Az Iszlám Állam ellenőrzés alatt tartott területei

Az Iszlám Állam előretörése

Irak

- ***2006-: Iraki al-Káida (AQI)***
- ***2008-10: Iraki Iszlám Állam (ISI/ AQI) gyengítése***
- ***2010 május: Abu Bakr al-Baghdádi az ISI új vezetője***
- ***2011 december: USA kivonulás***
- ***2012 július: ISI „visszatérése” Irakba***
- ***2013 április: ISIL***
- ***2013 július: 1000+ halott***

Szíria

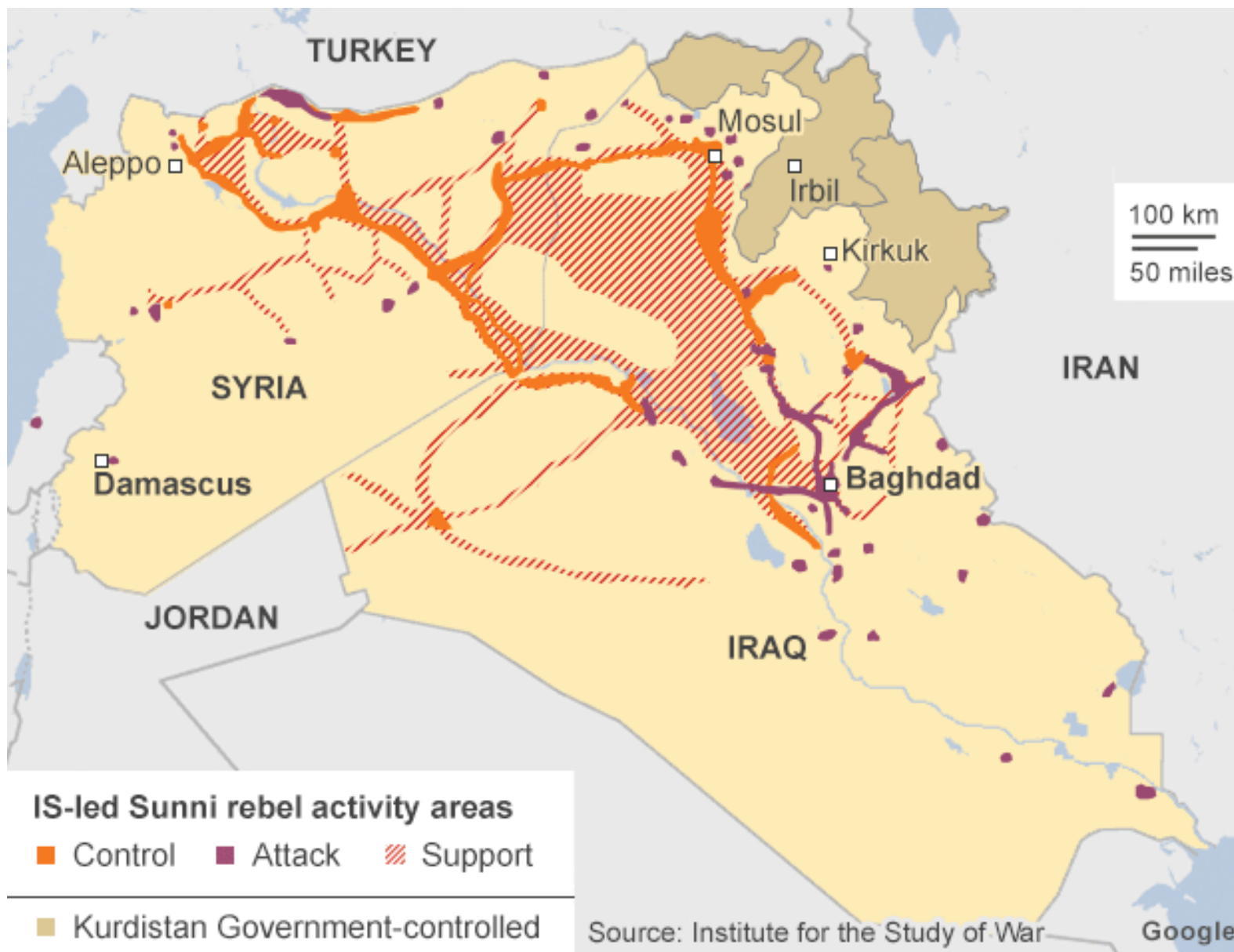
- ***2011 március: Aszad-ellenes tüntetések***
- ***2011 augusztus: al-Baghdádi fegyvereseket küld Szíriába***
- ***2012 január: megalakul a Nuszra Front***
- ***2013 április: ISIL***
- ***2013 június-október: szakítás az al-Káidával***
- ***2014. 06. 29. „Iszlám Állam”***

Az Iszlám Állam előretörése – és megállítása

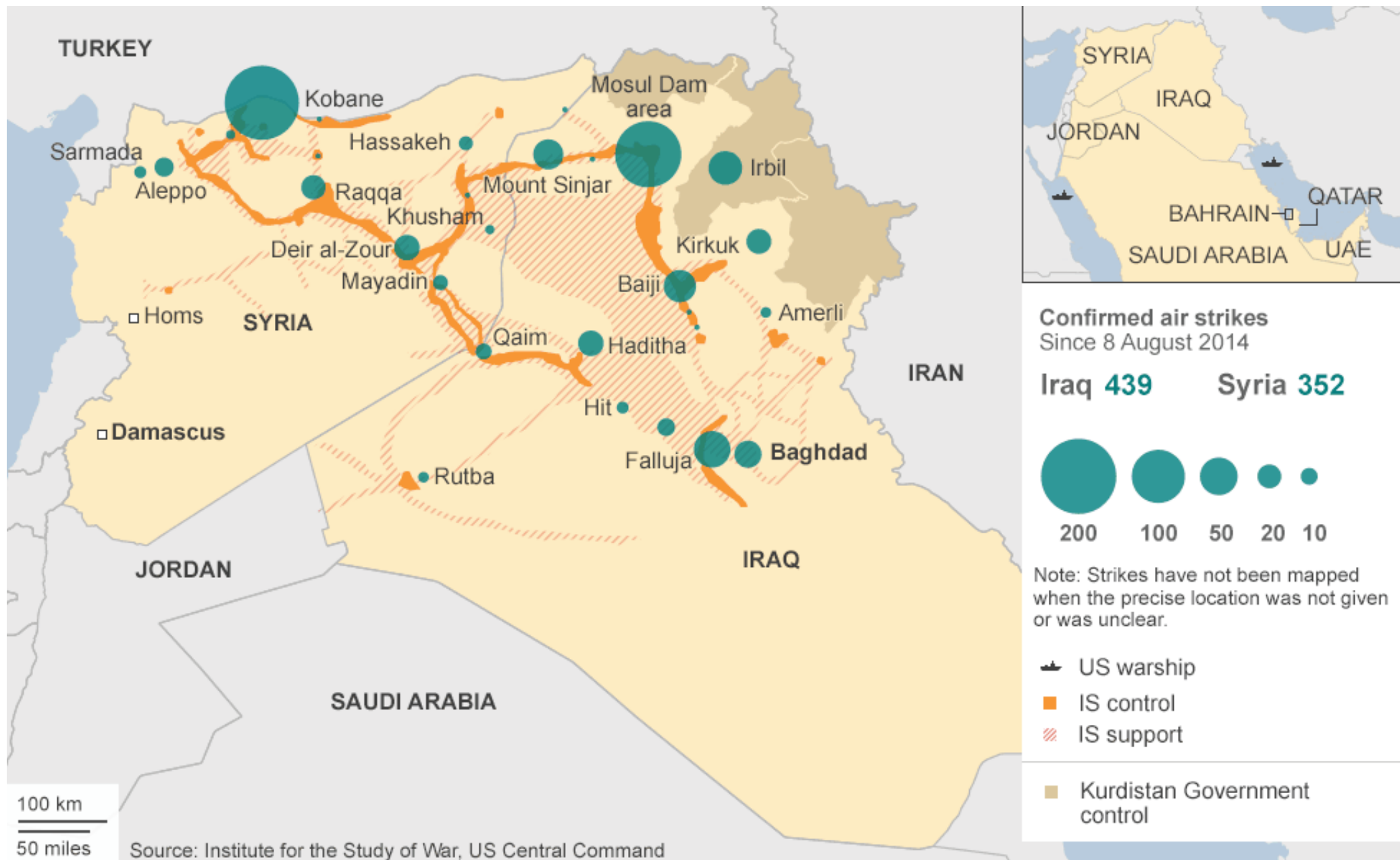
- ***2014 január: Falludzsa, Ramádi***
- ***2014 június: Moszul, Tikrit, Bagdad megközelítése***
- ***2014 augusztus: Szindzsár-hegy, moszuli gát elfoglalása, Erbil megközelítése***

- ***2014. augusztus 8.– : Amerikai és „koalíciós” légitámadások Irakban***
- ***2014. szeptember 4-5. – ISIS-ellenes koalíció toborzása a newporti NATO-csúcson***
- ***2014. szeptember 10. Obama ISIS-stratégiája***
- ***2014. szeptember 24.– : Amerikai légitámadások Szíriában***
- ***2014 október: harc Kobanéért***

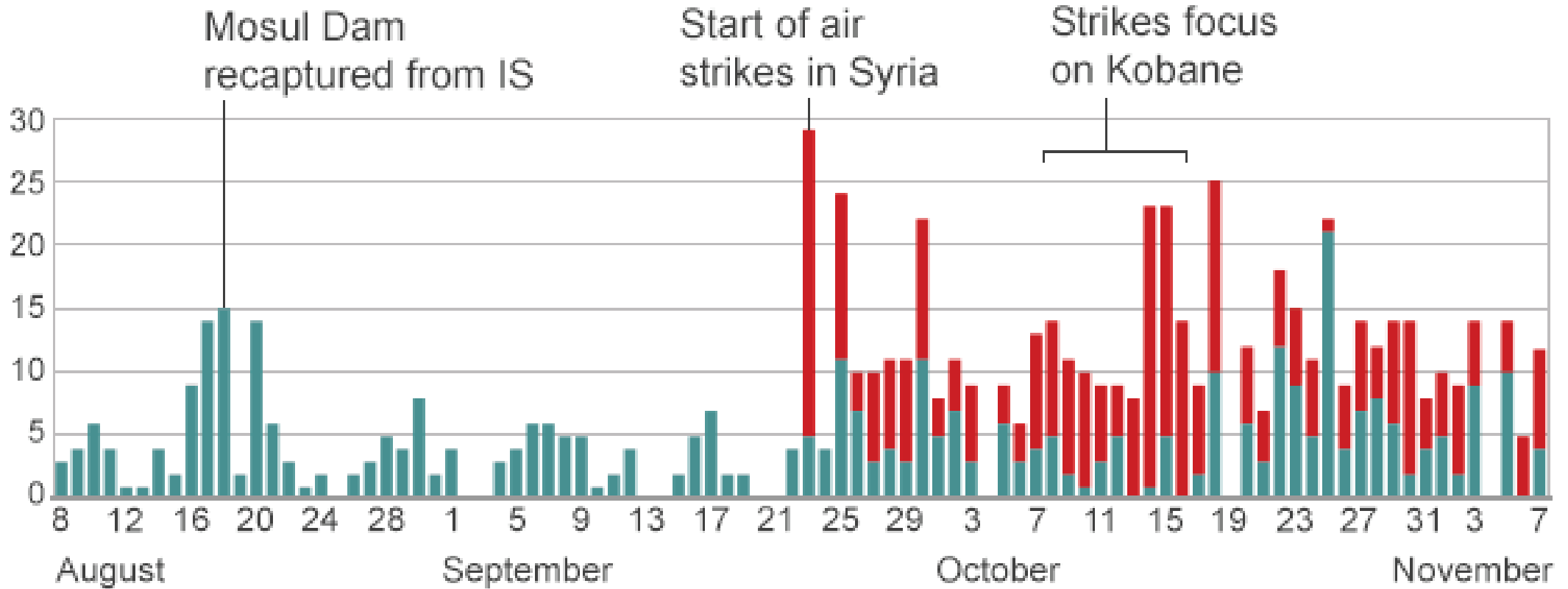
Az Iszlám Állam ellenőrzés alatt tartott területei

A légitámadások

First four months of air strikes in Iraq and Syria

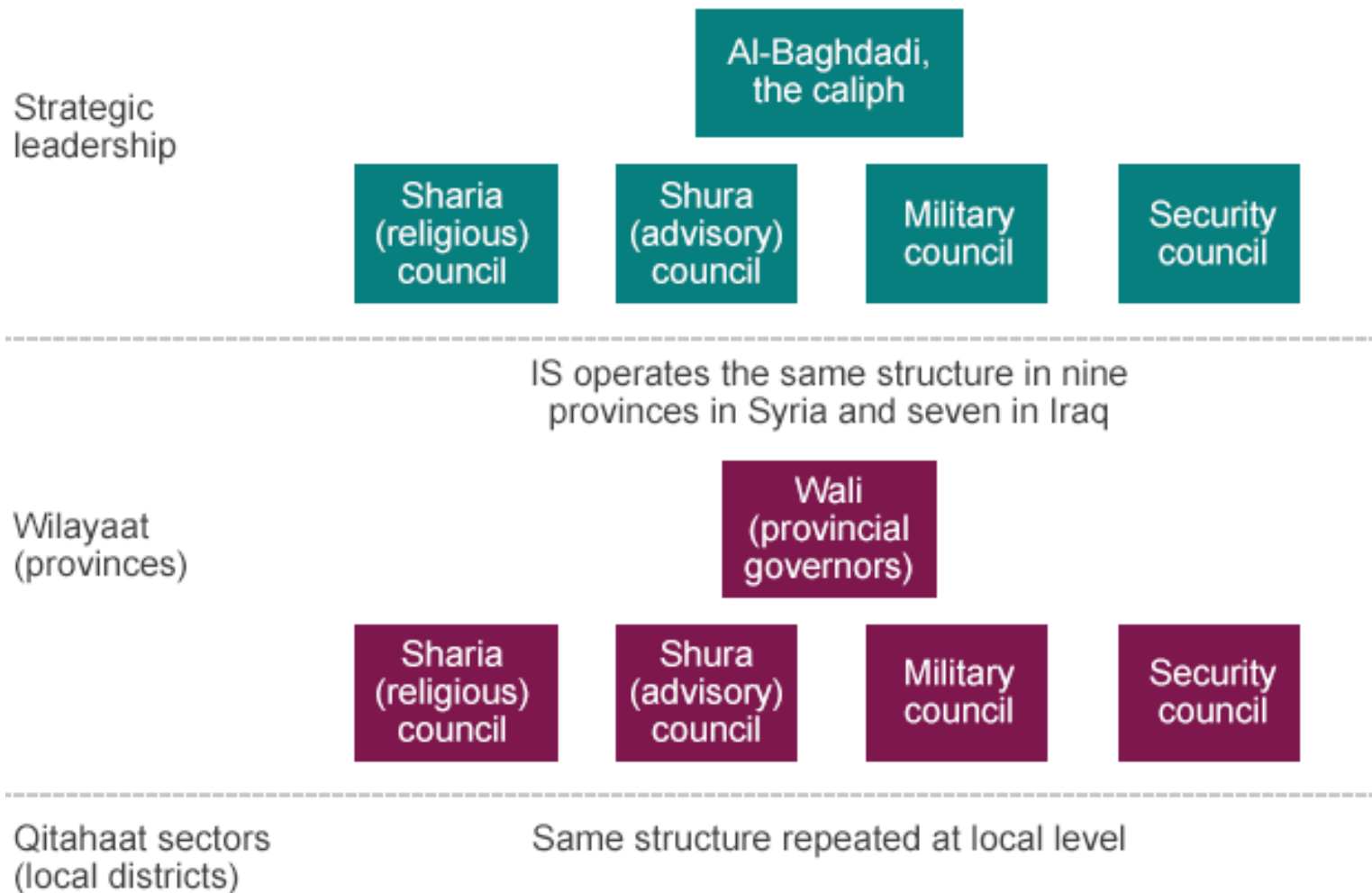
Source: US Central Command

Mit képvisel?

- **A „kalifátus” vagy a Próféta utódlása (khiláfa)**
- **Visszatérés a gyökerekhez – a legszigorúbb monoteizmus és dzsihád-értelmezés**
 - **Az eretnekség – jazidik, alaviták és mások (a Naksibendi szúfi rend)**
 - **A „könyves népek” – a keresztények (és a zsidók)**
- **Brutalitás**
 - **Lefejezések, keresztre feszítés, kínzás, stb.**
 - **Célja a megfélemlítés**
 - **Ez nemzetközileg kontra-produktív (még a szunnita államokban is visszatetszést kelt)**
- **Iszlám állam**
 - **Egy a helyi szunnita intézményrendszerre települő fegyveres csoport**
 - **Több fegyveres csoportból tevődik össze**
 - **A szunnita lakosság által támogatott**

Szervezeti felépítés

Islamic State (IS) command structure

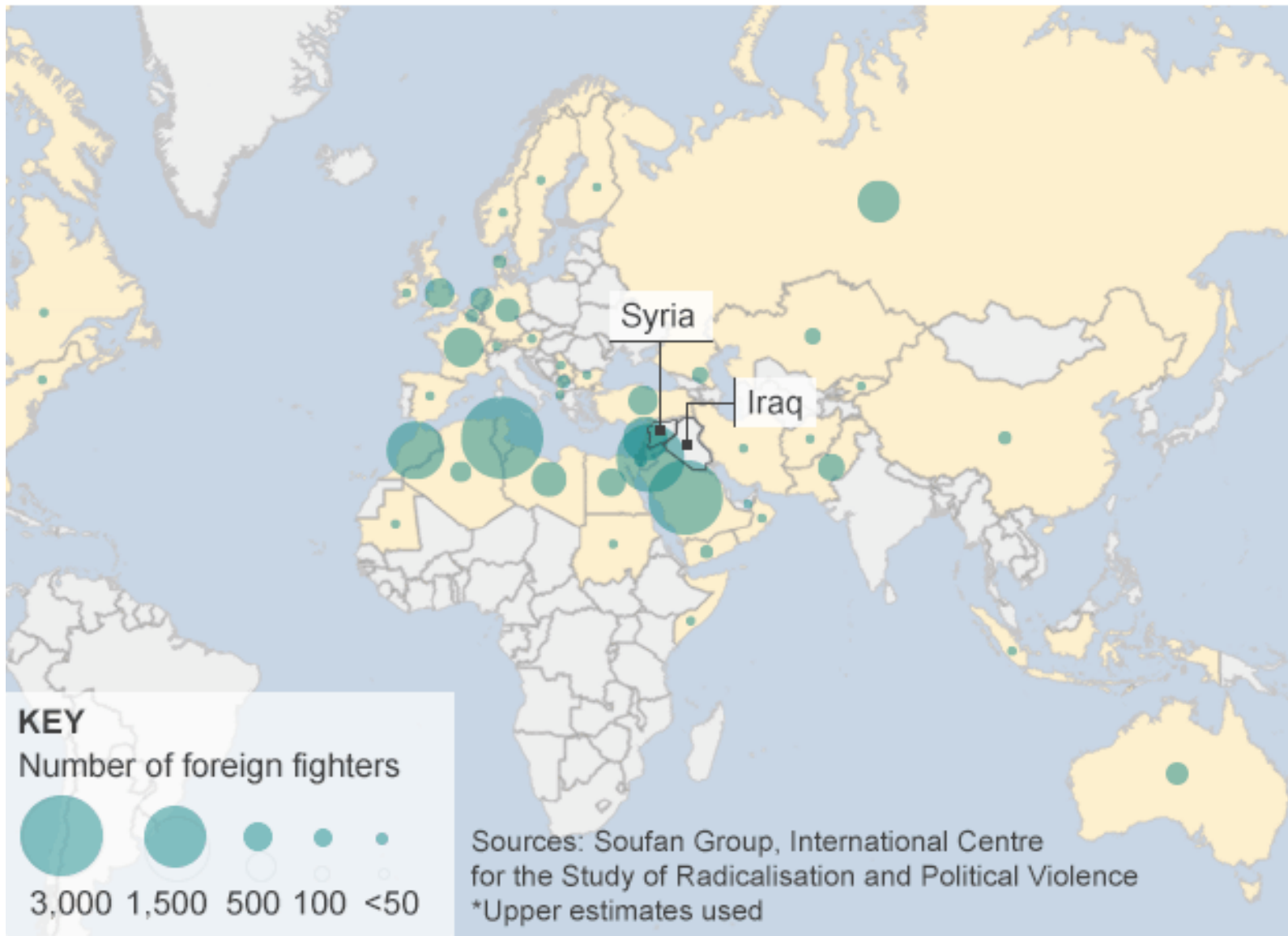

Külföldi harcosok az IS-ben

- ***Külföldi harcosok***
 - ***Arabok és más muszlimok***
 - ***Európaiak***
 - ***Bevándorlók és leszármazottaik***
 - ***„igazi” európaiak***
- ***Nem ritka jelenség***
 - ***Boszniai háború***
 - ***Csecsen háborúk***
 - ***Líbiai polgárháború***
 - ***Szíriai polgárháború***
 - ***Ukrán szeparatisták harcai***
- ***Kialakult egy nemzetközi „forradalmi réteg”***
 - ***A 21. század „iszlamista Bem apói,,***
 - ***Együtt jár a globalizációval***

Külföldi harcosok az IS-ben

Origin of foreign fighters in Syria and Iraq

Külföldi harcosok az IS-ben

Amerika – 200

Nyugat-Európa – 2580

Kelet-Európa – 1720

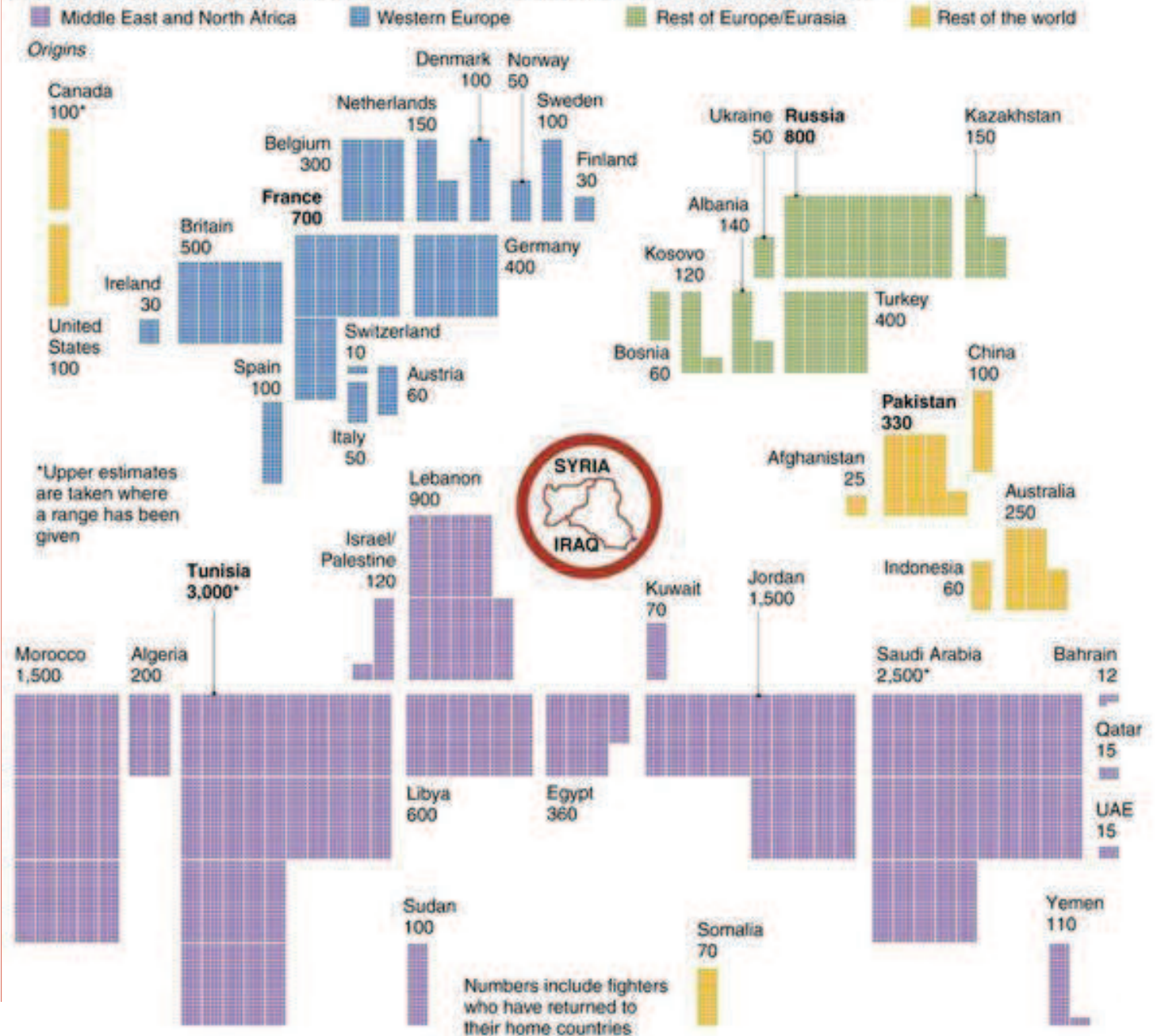
Ázsia – 760

Közel-Kelet – 11072

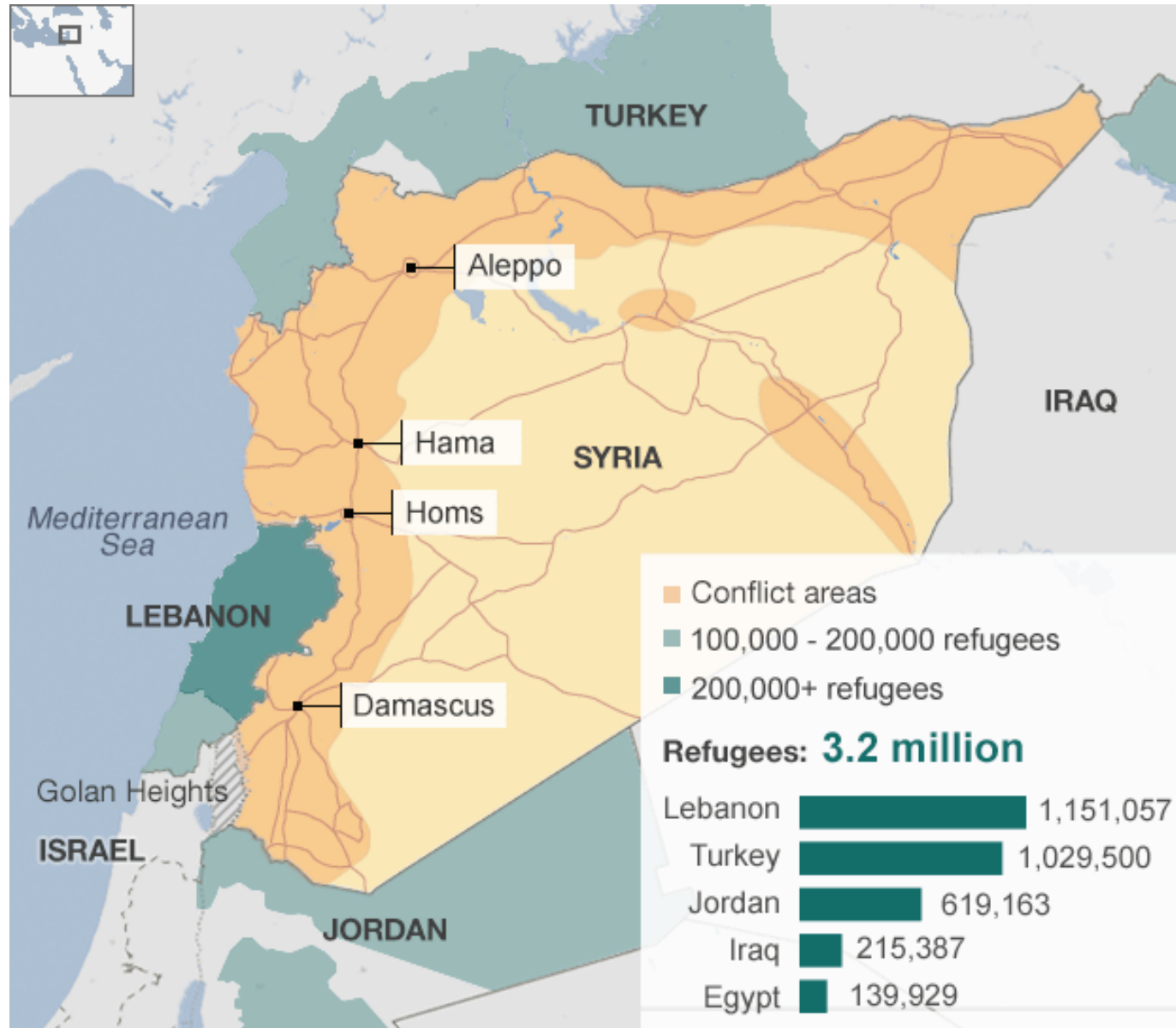
Összes - 16332

Foreign fighters in Syria and Iraq

Official estimates and analysis from the London-based International Centre for the Study of Radicalisation

Menekültek

Source: UNHCR, Reliefweb (Figures up to 14 October 2014)

Fennmaradási esélyek

- **2014. szeptember 24 - ENSZ BT 2178. sz. kötelező érvényű határozata – Obama elnökletével! - a terroristák/dzsihádisták szabad mozgásának megállításáról**
- **Minden ország és csoport ellenséges vele – formálódó koalíció**
 - **DE a khiláfa hívó szó – Arab-félsziget?**
- **Katonai fellépés:**
 - **Légitámadások – harcmódorváltás**
 - **Szárzföldi fellépés (iraki hadsereg, kurd pesmergák, Szíriában ki?)**
 - **Biztosan nem nyugatiak (nincs helyismeretük)**
 - **Csak katonailag nem őket visszaszorítani**
- **Politikai fellépés**
 - **A helyi lakosság leválasztása az IS-ről**
 - **Megismétlődik-e 2006-2007?**
- **Feltartóztatás IGEN, megszüntetés NEM**
- **Európa (és a világ) kihívása: hazatérő IS tagok**

Ajánlott irodalom

- N. Rózsa Erzsébet: [Irak újra a napirenden - Az Iraki és Levantei Iszlám Állam előretörése](#), MKI Tanulmányok No. 17.
- N. Rózsa Erzsébet: [Az Iszlám Állam előretörése Irakban és az amerikai válaszcsapások](#), SVKK Elemzések 2014/14.
- Etl Alex: [Irak belső válsága](#), SVKK Nézőpontok 2014/1.
- Az előadás elkészítése kapcsán köszönet N. Rózsa Erzsébetnek